

Geschiedenis VVV Tzummarum

Historie van de Vereniging voor Volksvermaken Tzummarum en omstreken.

Op 17 maart 1879 is de Vereniging voor Volksvermaken Tzummarum en omstreken opgericht door een aantal Tzummarumer notabelen. Het doel is om de volksvermaken in het algemeen en het kaatsen in het bijzonder een georganiseerd karakter te geven. Het was namelijk in die tijd gebruikelijk dat het kaatsen door kasteleins in de friesche dorpen werd georganiseerd. Al ver voor 1879 waren er vele goede kaatsers uit onze dorpen actief op grote kaatspartijen. In de uitslagen van de Koninklijke PC kom je in de beginjaren vanaf 1854 meerdere malen de namen van de **Boorsma's** uit Tzummarum als prijswinnaars tegen.

Al eerder, om precies te zijn in 1870 was er een kaatsvereniging in Tzummarum, de naam van deze vereniging was "Dirk de Zee", genoemd naar de kastelein van het toenmalige café "De Valk" in Tzummarum. Volgens een advertentie in het Franeker Nieuws- en Advertentieblad van 8 juni 1862 liet deze kastelein toen al zilveren tabakspotten ver-kaatsen.

De pioniers van het eerste uur van de VVV zijn er zeker in geslaagd om de activiteiten een meer gestructureerd karakter te geven. Niet alleen met het organiseren van grote kaatswedstrijden op Pinkstermaandag, maar o.a. ook het organiseren van harddraverijen voor paarden op de weg van Minnertsgra tot het Wapen van Barradeel. Ook organiseerde de vereniging al vanaf de eerste jaren biljartwedstrijden met grote spelers. Deze activiteit staat tot heden nog steeds jaarlijks op de agenda. Kaatspartijen voeren echter de boventoon. Met dikke prijzen, 50 gulden was in die tijd een kapitaal, werd de strijd met het kasteleinskaatsen aangegaan.

In 1899 werd VVV lid van de toenmalige Nederlandse Kaatsbond. In 1908 ging de vereniging "Dirk de Zee" op in de VVV. De dorpen Tzummarum en Firdgum floreerden in die jaren. VVV had het voorrecht om op Pinkstermaandag jaarlijks een grote kaatspartij en daarnaast de Merke te mogen organiseren. Er werd gekeerd op het terrein aan de noordkant van het dorp. Toen de gemeenteraad van Barradeel in 1896 besloot om het wedstrijdkaatsen en de kermissen op zondagen te gaan verbieden had dit besluit een grote impact binnen de vereniging en ook in de verhouding binnen de dorpen voor tientallen jaren daarna. Vanaf die tijd werd de grote jaarlijkse kaatspartij meestal gehouden op Hemelvaartsdag. De kermis werd toen meestal eind juni op woensdag en donderdag gehouden. Vanaf 1985 vindt de kermis ook rond Hemelvaartsdag plaats.

Aan het begin van de twintigste eeuw in 1902 werd de spoorweg door noordwest Friesland geopend. Het terrein waar altijd kaatswedstrijden werden gehouden werd door de aanleg van de spoorweg een stuk kleiner.

De aanleg van het spoor was voor de toenmalig Nederlandse Kaatsbond mede de aanleiding om in 1903 op de jaarlijkse Bondspartij aan de beide kaatsverenigingen in Tzummarum toe te wijzen. De wedstrijd werd gehouden op een stuk weiland aan de

Hearewei in het verlengde van de huidige Evert Sijbesmastrjitte. "Nog nooit zag men in Tzummarum zoveel mensen bijeen". Toeschouwers kwamen van "heinde en verre" melde de Leeuwarder Courant. In de notulenboeken werd gesproken over meer dan twee duizend mensen. Witmarsum wint op die dag de 1ste prijs.

In 1909 wint VVV Tzummarum op de Bondspartij in Harlingen met de kaatsers Sjoerd Dijkstra, Teakele Groendijk en Teakele Swart de eerste prijs. De eerste medaille komt aan het vaandel van de VVV! In 1911 winnen Sjoerd Dijkstra, Jan Draijer en Teakele Groendijk de 2^e prijs op de Bondspartij in Beetgum.

Tsjebbe de Jong was in zijn jonge jaren een zeer talentvolle en krachtige kaatser, die al in 1918 met zijn maten Gerrit de Vries en Eeltje de Boer op de Freulepartij in Wommels in de finale verloren en de 2^e prijs wonnen.

In 1921 winnen de junioren Tsjebbe de Jong, Jan Prosje en Eeltsje de Boer in Huizum de 1ste prijs op de Jong Nederland partij. In 1923 staan de junioren Tsjebbe de Jong, Eeltsje de Boer en Tjeerd Jouwersma op de Jong Nederlandpartij in Wargea weer in de finale, maar winnen de 2^e prijs.

In 1922 winnen Otte Postma, Jan Draijer en Tsjebbe de Jong de 1ste prijs op de 25ste Bondswedstijd te Franeker. Vanaf dat jaar wordt de Bondswedstrijd senioren in het vervolg altijd in Franeker gehouden op Pinkstermaandag. Tsjebbe de Jong werd onderwijzer en kaatste slechts heel kort op het hoogste niveau in behaalde 43 punten.

In 1923 werd de Federatie Barradeel met de verenigingen uit Tzummarum, Wijnaldum, Sexbierum en Minnertsga opgericht. De jaarlijkse Barradeelpartij, die bij toerbeurt in een van de aangesloten dorpen wordt gehouden, was een heel spektakel waar het publiek massaal op af kwam. In 1939 bij het 60 jarig bestaan van de vereniging wordt de Barradeelpartij met veel toeschouwers in Tzummarum gehouden. In 1942 wint de latere voorzitter van onze vereniging Leo Vogels verrassend de 2^e prijs op de P.C. in Franeker. Vanaf 1943 verbiedt de Duitse bezetter het organiseren van grote kaatswedstrijden.

De periode jaren dertig van de twintigste eeuw waren economisch gezien slechte tijden. Toen kwam de tweede wereldoorlog met daarna de wederopbouw tot in de jaren vijftig waren voor de vereniging moeilijke tijden. Het smalle terrein langs de spoorbaan aan de vaak winderige noordkant van het dorp, waar nu De Buffer is, was meestal ook geen ideale plek op te kaatsen. Op een koude Pinkstermandag 1951 winnen Jacob Meijer, Pieter Dijkstra en Johannes Kolthof de 3^e prijs op de Bondswedstrijd in Franeker.

In 1954 wordt het 75 jarig bestaan van de vereniging met een grote tent op het kaatsveld op bescheiden wijze gevierd tijdens de Merkedagen.

In de tweede helft van de jaren vijftig en in de begin van de jaren zestig kreeg de vereniging de wind weer wat in de zeilen. Er werden plannen gesmeed voor een nieuw sportterrein, voor zowel kaatsen als voetbal, aan de zuidkant van het dorp. Er

werd door een aantal enthousiaste kaatsliefhebbers weer meer aandacht gegeven aan het opleiden van jonge kaatsers. In 1960 werden er door Aede de Jong, Sjoerd Heeringa en Sip C. van der Zee al een aantal 1ste prijzen gewonnen op afdelingswedstrijden in de categorie jongens 14-16 jaar. In 1961 winnen onze jongens Sjoerd Heeringa, Tsjomme Meijer en Johannes Reitsma op de Freulepartij in Wommels na een enerverende finale de 1ste prijs. Tijdens de finale waren alle kaatsliefhebbers uit onze dorpen in Wommels aanwezig en de winnaars werden 's avonds door het muziekvereniging Crescendo ingehaald.

In de persoon van **Sjoerd Heeringa**, geboren in 1944, heeft de vereniging weer een kaatser van formaat. In de jaren 1962 en ook in 1964 behaalt hij op zeer jonge leeftijd op de PC in Franeker de 1ste prijs. Sjoerd Heeringa heeft van 1962 tot 1973 op het hoogste niveau binnen de K.N.K.B geacteerd. Totaal behaalt hij 32x3+ 29x2+ 38x1 =192 punten in het eeuwige klassement. Hij werd 6 maal tot koning uitroepen van het winnende partuur.

In 1964 wordt het nieuwe sportterrein achter de Lytse Buorren feestelijk geopend. In 1967 toont onze vereniging weer aan op de goede weg te zijn. De junioren Theun Vrij, Pier Sinnema en Johannes Broekstra winnen op Pinksterzondag in Franeker de Jong Nederlandpartij. We moesten er 46 jaar op wachten, maar de winnaars gingen omkranst achter Crescendo aan door het dorp!

Er is een tijdperk aangebroken dat de kaatsers van onze vereniging VVV Tzummarum en omstreken vaak tot de prijswinnaars behoren! Het competitiekaatsen in de zomer maanden op het sportveld, voor zowel heren als dames, maakte een opgaande tijd mee.

De grote kaatswedstrijd op Hemelvaartsdag wordt vanaf 1935 om toerbeurt gehouden met Wijnaldum, maar vanaf het jaar 1969 krijgt VVV het allenrecht om deze afdelingswedstrijd jaarlijks, zijnde de generale voor de Bondswedstrijd, te gaan organiseren in Tzummarum. In 1969 winnen Theun Vrij, Sjoerd Heeringa en Johannes Broekstra de 3^e prijs op het N.K. senioren.

In 1971 werd het jongenspartuur bestaande uit Jetse Heeringa, Ane J. Anema en Hendrik F. Talsma, na een prima seizoen met veel prijzenwinst K.N.K.B.kampioen. In 1973 winnen de Pieter Heeringa, Lieuwe de Jong en Anske Zwalua in Oosterlittens het N.K. in de categorie Schooljongens de 1ste prijs. In 1975 wint het jongenspartuur Pieter Heeringa, Lieuwe de Jong en Hessel Bleeker de 2^e prijs op de Freulepartij in Wommels.

Na de opening van de Harnehal in 1977 kreeg met name het jeugdkaatsen een geweldige stimulans. De jeugdleden konden in de Harnehal op een goede manier worden opgeleid door bekwame kaatstrainers. Voor de senioren wordt er in de periode van oktober tot maart jaarlijks een wintercompetitie georganiseerd in deze sporthal. Ook qua financiën kreeg de vereniging de wind in de zeilen. Er werden in deze jaren ook materiële investeringen gedaan, zodat het jaarlijkse wedstrijd gebeuren beter kon worden gefaciliteerd. Ook werden er plannen gesmeed voor een

nieuw specifiek kaatsveld met behoorlijke afmetingen. De gemeente Barradeel stond ook hier welwillend tegenover.

In 1979 werd het 100-jarig bestaan van de vereniging, na een voorbereidingsperiode van twee jaar, op grootse wijze gevierd. De vereniging kreeg uit handen van de Burgemeester een eremedaille van Hare Majesteit Koningin Juliana.

In 1980 werd het nieuwe uitgebreide sportcomplex in gebruik genomen. De vereniging kon nu beschikken over een specifiek kaatsveld met een prima grasmat. Op dit kaatsveld werd door de vereniging met vrijwilligers een nieuwe bergruimte voor de materialen gebouwd. Het was eigenlijk de inleiding tot een periode van grote bloei binnen de vereniging.

In de komende decennia zullen zowel de jongens, meisjes alsmede heren en dames van de vereniging prijzen winnen in de verschillende categorieën van de kaatssport.

Vanaf 1983 zijn er een aantal kaatsende leden van de vereniging geweest die via K.N.K.B. trainerscursussen één of meer kaatstrainersdiploma hebben behaald. De jeugdopleiding bij de vereniging heeft hiervan geprofiteerd.

Hier volgt een overzicht van de belangrijkste en meest aansprekende successen.

In 1984 winnen Willem T. Heeringa, Rinse Bleeker en Feitse S. Talsma de 2e prijs op het N.K. Jongens 14-16 jaar te Beetgum.

In 1987 winnen Rinse Bleeker, Age S. Dijkstra en K. Vegelin de 2^e prijs op het N.K. Junioren. In 1987 winnen Willem L. Heeringa, Peter Zuidema en Reinoud Monsma de 1ste prijs op het N.K. voor Schooljongens te Easterlittens.

In 1987 worden zowel de Jongens 14-16 Chris de Rijke, Freerk Broekstra, Jurjen Westra, als de Schooljongens, Willem, Peter, Reinoud, in hun categorie kampioen K.N.K.B.

In 1988 is de 1ste prijs op het N.K. schoolmeisjes voor Tineke Schat, Jellie van der Zee en Lucie Timmermans. Hennie Faber wint dat jaar als inwoner en lid van onze vereniging de Dames P.C. in Weidum. In 1988 winnen Pieter Heeringa, Rinse Bleeker en Lieuwe de Jong de 3^e prijs op het N.K. senioren.

In 1989 Winnen Willem L. Heeringa, Peter Zuidema en Simon Broekstra de 2^e prijs op het N.K. Jongens 14-16 jaar te Beetgum.

In 1990 winnen Chris de Rijke, Freerk Broekstra en Peter Zuidema de 1ste prijs op het N.K. Junioren. Eveneens in 1990 winnen Willem L. Heeringa, Peter Zuidema en Simon Broekstra eerst op het N.K. te Beetgum de 1ste prijs en later ook op de Freulepartij in Wommels de 1ste prijs. Het partuur Tineke Schat, Jellie van der Zee en Lucie Timmermans wordt 2^e op het N.K. meisjes in dat jaar. Op de Dames P.C. in Weidum wint de jeugdige Jellie van der Zee de 1ste prijs.

In 1991 winnen Reinoud Monsma, Peter Zuidema, Simon Broekstra op het N.K. Jongens 14-16 jaar de 1ste prijs en worden ook K.N.K.B. kampioen in dat jaar.

Onze vereniging heeft als lid en dorpsgenoot in de persoon van **Rinse Bleeker**, geboren in 1967, weer een topkaatser die furore maakt op het hoogste kaatsniveau. Hij wint in de jaren 1991, 1992 Koning, 1993 en 1997 de 1ste prijs op de P.C. in Franeker. De laatste 3 maal niet meer als inwoner van Tzummarum. Rinse zijn periode duurde van 1988 tot 2001.

Rinse zijn puntentotaal bedraagt 326 en hij werd 7 keer tot koning uitgeroepen van het winnende partuur.

In 1992 en 1993 wint Bianca (Leistra)- Nauta de 1ste prijs op de dames P.C. te Weidum. In 1992 winnen Durk.J.Telenga, Ronald Schat en Sjoerd Faber de 2^e prijs op het N.K. Jongens 14-16 jaar. Het was het vierde jaar aaneensluitend dat V.V.V. in deze categorie in de finale stond op het N.K. Jongens 14-16 jaar te Beetgum.

In de jaren 1993 en 1994 winnen de junioren Reinoud Monsma, Peter Zuidema en Tjitte Bonnema in successie het N.K. Junioren, genaamd de Jong Nederlandpartij. In 1994 werd na verschillen pogingen besloten tot een fusie tussen de Koninklijke Nederlandse Kaatsbond en de Christelijke Friese Kaatsbond. Dit betekende ook dat er per stad of dorp één vereniging lid kon zijn van de K.N.K.B. In Tzummarum is dit proces rustig en goed verlopen en is men verder gegaan onder de vlag van V.V.V. van 1879, zijnde de oudste, bij de K.N.K.B. aangesloten vereniging.

In de periode na 1990 hebben verschillende kaatsers van onze vereniging een korte periode op het hoogste niveau zijnde de Hoofdklasse meegedaan.

Alleen de talentvolle **Tjitte D. Bonnema**, geboren in 1975, is toen echt doorgebroken. Hij won o.a. verschillende prijzen op de P.C. in 2008 als finalist won hij de 2^e prijs. Hij speelde in de periode 1995 tot 2009 in de Hoofdklasse en behaalde $27 \times 3 + 43 \times 2 + 41 \times 1 = 206$ punten in het eeuwige klassement. Tjitte werd 1 keer tot koning van het winnende partuur uitgeroepen.

In 1996 winnen Sietse de Vries, Leo Vogels en Gerrit Zijlstra de 1ste prijs op het N.K. Pupillen jongens te Minnertsga. In 1999 winnen Sietse de Vries, Leo Vogels en Pieter Vogels de 1ste prijs op het N.K. Schooljongens te Stiens. In 2001 winnen Hans Wassenaar, Steven de Bruin en Arnold Zijlstra de 1ste prijs op het N.K. Pupillen jongens te Sexbierum.

In het jaar 2004 bestaat de vereniging 125 jaar en dit wordt weer groots gevierd.” **Foar altijd in Oranje-Grien hert** “ was de naam van het jubileumboek 125 jaar Vereniging voor Volksvermaken Tzummarum en omstreken.

In dit jubileumjaar 2004 zijn er ook grote successen te melden. Het partuur Arnold Zijlstra, Hans Wassenaar en Steven de Bruin winnen de 1ste prijs op het N.K. Schooljongens te Winsum. Het partuur Oane J. Veldman, Redmar Knol en Stef de Graaf winnen de 1ste prijs op het N.K. pupillen Jongens te Berlikum. Op de

Freulepartij te Wommels wint ons partuur bestaande uit Pieter Vogels, Steven de Bruin en Alwin Bastemeijer verrassend de 2^e prijs.

In 2005 winnen Willem J.Heeringa, Johannes van der Veen en Johannes Bonnema de 2^e prijs op het N.K. Pupillen Jongens. Deze jongens behalen dit jaar ook het kampioenschap K.N.K.B. categorie Pupillen Jongens.

In 2007 winnen Arnold Zijlstra, Hans Wassenaar, Steven de Bruin de 1ste prijs op het N.K. Jongens 14-16 jaar te Ternaard en eveneens de 1ste prijs op de Freulepartij te Wommels. Ook op de revanchewedstrijd te Jellum-Beers winnen zij de 1ste prijs! In hun categorie worden deze jongens in 2007 ook kampioen van de K.N.K.B.

In 2008 winnen de junioren Pieter Vogels, Hans Wassenaar en Steven de Bruin de 3^e prijs op het N.K. Junioren te Franeker. Het jongens 14-16 partuur Arnold Zijlstra, Jeroen de Haan en Oane Veldman winnen op het N.K. te Bolsward de 1ste prijs.

Een nieuw talentvol lid van onze vereniging in de persoon van **Hans Wassenaar**, geboren in 1990, heeft zich in 2008 aangediend op het Hoofdklasse niveau bij de K.N.K.B.

In 2009 winnen de junioren Arnold Zijlstra, Hans Wassenaar en Steven de Bruin, na een grote achterstand in de finale tegen Holwert, de 1ste prijs op het N.K. te Franeker genaamd de Jong Nederlandpartij.

In 2010 winnen de junioren Arnold Zijlstra, Hans Wassenaar en Steven de Bruin de 1ste prijs op de Jong Feintenpartij te Easterein.

In 2012 winnen de junioren Hans Wassenaar, Steven de Bruin en Willem J.Heeringa de 2^e prijs op het N.K.Junioren te Franeker.

In de medaillekast van de vereniging hangen op 31 december 2013 totaal 281 eretekens. De namen van de winnaars van deze eretekens zijn vanaf 1909 vermeld in een register.

Op 17 maart 2014 bestaat de Vereniging exact 135 jaar. Op de Algemene ledenvergadering gehouden in de maand maart kregen de aanwezige leden met een "Oranje- Grien Hert" door het bestuur oranjekeok bij de koffie aangeboden.

Voor meer informatie over uitslagen en foto's over V.V.V. kunt u ook terecht op de website www.oudtzummarum.nl in de map KAATSEN.

Mei 2014

L.S.Heeringa